

Отримано: 3 червня 2025 р.

Прорецензовано: 5 липня 2025 р.

Прийнято до друку: 15 серпня 2025 р.

email: natali.philologinya@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8953-0072>

email: tenditna2017@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2001-5379>DOI: [http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-26\(94\)-7-10](http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-26(94)-7-10)

Кочукова Н. І., Тендітна Н. М. Розвиток мовної компетентності студентів засобами трансформованої фразеології. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 26(94). С. 7–10.

УДК: 811.161.2'243'373.7

Кочукова Наталія Іванівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Тендітна Надія Миколаївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

РОЗВИТОК МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ТРАНСФОРМОВАНОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ

У статті з'ясовано значення традиційної і трансформованої фразеології для формування мовної компетентності студентів спеціальності «Журналістика» закладів вищої освіти під час вивчення курсу «Сучасна українська мова засобів масової інформації». Зазначено, що в мовознавстві актуальними є дослідження різних аспектів фразеології. Уміння послуговуватися доречно фразеологізмами, широкий запас таких одиниць, знання їхньої цікавої національної специфіки, емоційно-експресивного забарвлення, додаткових конотацій, стилістичних функцій, здатність утворювати семантико-стилістично трансформовані стійкі сполучення слів й активно використовувати в публіцистичних матеріалах свідчать про високий рівень мовної компетентності фахівця. Наголошено, що розвиток у майбутніх медійників стійких умінь та навичок використання фразеологізмів у майбутній професійній діяльності є одним із завдань викладача дисципліни «Сучасна українська мова ЗМІ». Система знань про фразеологізми уможливорює адекватну вербальну комунікацію в професійному мовленні, удосконалює мовну культуру, сприяє випрацюванню вмінь застосовувати не лише узуальні, а й творчо модифіковані фразеологізми в різностильових і різножанрових текстах заради стилістичного ефекту чи досягнення інших цілей автора. Закцентовано увагу на важливій композиційно-конструктивній ролі фразеологізмів у публіцистичних текстах, адже журналісти часто використовують емоційно-експресивні трансформи в ролі заголовка статті, завершують ними, або вживають їх в ліді, врізі тощо. У статті розглянуто основні прийоми структурно-семантичної трансформації, способи їх поєднання, з якими повинен ознайомити викладач студентів. Запропоновано практичні рекомендації, а також оригінальні, творчі завдання з використанням новітнього ілюстративного матеріалу, що призначені переважно для занять з сучасної української мови ЗМІ.

Ключові слова: традиційні фразеологічні одиниці, структурно-семантичні прийоми трансформації, натяк, стилістичні функції, емоційно-експресивне забарвлення, мовна компетентність, медіатекст.

Nataliia Kochukova,
Candidate of Science (Linguistics), Associate Professor,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
Nadiya Tenditna,
Candidate of Science (Linguistics), Associate Professor,
Donbas State Teachers' Training University

DEVELOPMENT OF LANGUAGE COMPETENCE OF STUDENTS BY MEANS OF TRANSFORMED PHRASEOLOGY

The article clarifies the significance of traditional and transformed phraseology for forming students' language competence in the journalism specialty of higher education institutions during the study of the course "Modern Ukrainian Language of Mass Media". It is noted that in linguistics, research into various aspects of phraseology is relevant. The ability to use phraseological units appropriately, a comprehensive range of such units, additional connotations, stylistic functions, the ability to form semantically and stylistically transformed stable combinations of words and actively use them in journalistic materials testify to a high level of linguistic competence of a specialist. It is emphasized that the formation of stable skills and abilities to use phraseological units in future professional activity is one of the tasks of a lecturer. The system of knowledge about phraseological units enables adequate verbal communication in professional speech, improves linguistic culture, contributes to the development of skills to apply not only standard but also creatively modified phraseological units in various stylistic and genre texts for the sake of a stylistic effect or to achieve other author's goals. The article examines the main techniques of structural-semantic transformation and methods of their combination, which should be introduced to students by the teacher. Practical recommendations and original, creative tasks are proposed using the latest illustrative material, which are intended for both classes in modern Ukrainian media language.

Keywords: traditional phraseological units, structural-semantic transformation techniques, hint, stylistic functions, emotional-expressive coloration, linguistic competence, media text.

Постановка проблеми. Проблема рівня мовної освіти сучасного журналіста є надзвичайно актуальною, особливо в контексті підготовки майбутніх фахівців-медійників, для яких слово повинно стати знаряддям інформування, впливу тощо. Під час вивчення курсу «Сучасна українська мова ЗМІ» викладач повинен не лише надати відомості про мову як систему, лінгвістичні явища, мовні рівні й одиниці тощо, а й навчити студентів професійно послуговуватися мовними засобами, зважаючи на нові тенденції в їхньому використанні, зокрема в журналістських текстах.

З неймовірною потужністю у фразеологічних процесах переплітаються, взаємодіють результати різномірної мовотворчості, бо фразеологія є надзвичайно рухомою мовною системою. Дослідження, аналіз, ґрунтовне вивчення власне фразеологізмів, фразеологічних словосполучень, крилатих висловів, прислів'їв і приказок, їхнього стилістичного використання й авторського перетворення значно поглиблює знання студентів про сутність складних лінгвістичних явищ, як-от трансформацію стійких сполучень слів, повсякчас формує мовну компетентність – надважливу в майбутній професійній діяльності, що пов'язана з медіагалуззю.

Авторська неповторність, індивідуальність, вишуканість стилю свідчить про високий рівень інтелектуального освоєння рідної мови, майстерного володіння мовними ресурсами, сформованої мовної свідомості особистості, є, зокрема, глибоке знання природи фразеологічних одиниць, розуміння їхньої семантики, структури, походження, емоційно-експресивного забарвлення, додаткових конотацій, творення. Важливим є вміння аналізувати функціонування стійких сполучень слів як у традиційній, так і в трансформованій формі, ідентифікувати їх при читанні й аудіосприйманні художніх, наукових, публіцистичних творів, виявляти такі одиниці в матеріалах друкованих й електронних медіа, при перегляді різножанрових стрічок, вистав, під час прослуховування подкастів, виокремлювати в контексті традиційне й оказіональне використання, оновлення фразеологізмів у різностильових текстах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема вивчення фразеологізмів постійно перебуває в центрі уваги вітчизняних науковців. Нині вивченню формування мовної компетентності на ґрунті фразеології присвячено праці Т. Білявської (Білявська, 2021), Н. Скрипник (Скрипник, 2020), Л. Азарової (Азарова, 2022), Л. Радомської (Радомська, 2022), Л. Горчинської (Горчинська, 2022) тощо. Проте дослідження розвитку фразеологічної компетентності студентів засобами трансформованої фразеології на новітньому джерельному матеріалі, дібраному з українських медіа, на заняттях з сучасної української мови ЗМІ відсутні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теоретичний матеріал, практичні рекомендації щодо використання трансформації стійких словосполук у різножанрових і різностильових текстах, а також завдання, спрямовані на краще їхнє засвоєння й дотримання, призначені як для занять з сучасної української мови ЗМІ, так і для позанавчальних видів діяльності (медіагурток, олімпіади, конкурси, дебати з актуальних мовознавчих тем, дослідницька робота тощо). Розвиткові фразеологічного мислення й мовлення студентів, виробленню навичок активного творення й використання трансформів задля певної мети, самостійного аналізу стилістичних функцій трансформованих фразеологічних одиниць у мові сучасної періодики сприятимуть запропоновані вправи.

Традиційною складовою емоційно-експресивних засобів української медійної мови є і загальновідома фразеологія, і оказіонально перетворена. Така тенденція зумовлена журналістським прагненням і бажанням максимально індивідуалізувати стиль, привернути увагу читача, актуалізувати інформацію. Напр.: «*Ціна правди: Що зміниться на платформах Meta після оновлення політик модерації*» (<https://www.kunsht.com.ua/articles/tsina-pravdy-shcho-zmynitsia-na-platformakh-meta-pisliia-onovlennia-polit>); «*Нобелівка – 2024. Хімія: білки за вухо та туди, де сухо!*» (<https://www.kunsht.com.ua/articles/nobelivka-2024-khimii-bilky-za-vukho-ta-tudy-de-sukho>); «*Вчені б'ють на сполох – у напоях для дітей забагато цукру*» (<https://www.dw.com/uk/vceni-but-na-spoloh-u-napoah-dla-ditej-zabagato-cukru/a-70029743>); «*ЗСУ співають ДИФІРАМБИ у НАТО. Миротворці СКАСОВУЮТЬСЯ!? Буде НОВИЙ військовий Альянс?*» (<https://www.youtube.com/watch?v=jw8GQQlftWg>).

Отже, викладач повинен насамперед ознайомити студентів з основними прийомами структурно-семантичної трансформації традиційних стійких сполучень, способами їх поєднання. Використовуючи їх, журналісти демонструють глибинне осягнення значеннєвого і структурного потенціалу фразеологічного складу української мови, її неохоплювані враз можливості. Так, одним із найуживаніших способів є поширення традиційних фразеологічних одиниць, що полягає у введенні до їхнього складу нового компонента, який конкретизує інформацію з контекстуальним наближенням (Кочукова, 2005). У реченні «*В попередньому номері, який можна відкрити в Інтернеті, заявлено: «Діалоги «Л. У. Сергій Жадан: Наш час – золота ера української культури»*» (<https://ukrreporter.com.ua/golovne/statti/ne-vse-te-zoloto-shho-blyshhyt.html>) поширено фразеологізм *золота ера* (доба) словосполученням *української культури*. Або такі приклади використання прийому поширення стійких сполучень слів у журналістських статтях: «Тобто люди, професійні навички яких тепер не такі затребувані чи яких драгує наплив іноземців в їхні країни, або ж тих, хто сумує за *«сильною рукою» держави* тощо» (<https://kunsht.com.ua/articles/obicyanki-cyacyanki>); «*Доле праведна! Не перелічити чужинців, які б не претендували «на пост глави України». Але народна мудрість як спостерегла, так і переконує з усе нових вуст: «Від Богдана до Івана не було гетьмана». Пояснення для короткозорих: від Богдана Хмельницького – до Івана Мазени*» (<https://ukrreporter.com.ua/golovne/statti/ne-vse-te-zoloto-shho-blyshhyt.html>); «*...входимо в сценарне коло, набиваємо гулі, наступаємо на улюблені граблі, знову й знову проживаючи свій сценарний шлях*» (<https://www.kunsht.com.ua/articles/teoriiia-zyttyevykh-stsenariyiv-uryvok-z-knyzky-hora-z-plechey-iak-vyivayuty-i-podolaty-13-psykholohichnykh-zaboron>).

Для посилення емоційності та експресивності викладу автори замінюють компоненти усталеної сполуки лексемами вільного вжитку, що спричиняє зрушення в семантиці та експресивному забарвленні мовних одиниць й супроводжується актуалізацією їхньої внутрішньої форми (Кочукова, 2005). Наприклад: «*Як ми привчаємо дітей драгувати нас – і як розірвати це коло*» <https://kunsht.com.ua/articles/iak-my-pryvchayemo-ditej-dratuvaty-nas-i-iak-rozirvaty-tse-kolo-uryvok-z-knyzky-vazlyvo-shchob-vashi-batky-prochytaly-tsiu-knyzku>, пор. традиційне: *розірвати порочне коло*.

Інтелектуальному впливу на читача сприяє авторське скорочення стійких словосполук для створення різноманітних стилістичних ефектів (Кочукова, 2005). Напр., у реченні «*Звичайно, що Єрмака не назвати – одним війном у полі, не тому що він в ОП, але тому, що він сам (без допомоги Зеленського) не міг досягти тої узурпації влади, яку він демонструє при судилищі над українським героєм, полковником Р. Червінським*» (<https://ukrpohliad.org/blogs/odyn-u-poli-ne-voyin.html>) яскравий прагматико-стилістичний ефект, авторську негативну оцінку суспільних подій досягнуто внаслідок опущення заперечної частки *не*.

Викладач повинен наголосити на понятті узуальної редукції стійких сполучень слів, яка відображає загальномовну тенденцію до економії мовних засобів (*слова лихого не сказати* → *слова не сказати*). Оказіональне ж стійке сполучення слів презентує в собі значення структурно цілісної традиційної одиниці. Відбувається актуалізація тих компонентів, що залишив

автор після скорочення переважно прислів'я або крилатого вислову, які мали розгорнуту структуру, напр.: заголовок газетної рубрики *«Біс у ребро»* (Україна молода), пор.: *Сивина в голову – біс у ребро*. Або такий приклад з українського медіа: *«Редакція «Літературної України» не встигла похвалитися одержаними за підсумками конкурсу, проведеного Українським фондом культури, чималом виграшем – 380 тисяч гривень, як не змогла порадувати читачів наступним номером. Одержана сума виявилася журавлем у небі: усе до останньої копійки пішло на погашення попередніх боргів»* (<https://ukrreporter.com.ua/golovne/statti/ne-vse-te-zoloto-shho-blyshhyt.html>), пор. *Краще синиця в руках, ніж журавель у небі*.

Задля емоційного впливу на реципієнтів, яскравого стилістичного ефекту журналісти використовують натяк як найоригінальніший прийом структурно-семантичної трансформації, що полягає у використанні лише окремих компонентів фразеологізму в контексті, які набувають фразеологічно зумовленого значення (Кочукова, 2005). Натякові видозміни потребують глибокого проникнення в зміст якогось мікроконтексту. Напр.: *«І синиця в руці, і журавель поглажений»* (заголовок) (<https://zbruc.eu/node/119767>). Ужиті елементи передають лише ідею вислову, його внутрішню форму, загальну семантику. Напр.: *«Хто ж кому Платон?»* (<https://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/hto-zh-komu-platon/>); *«Як у цій ситуації діяти керівництву української держави? Мовчки проковтнути пілюлю, чи все ж таки пробувати доводити друзям, що «істина дорожче», що саме заради неї та захисту демократичних цінностей постав у центрі Європи Український Майдан?»* <https://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/hto-zh-komu-platon/>

Мовне обігрування відомого вислову спричинено прагненням по-новому позначити конкретний елемент дійсності, подолати стереотипи. Оцінюючи значення такого прийому в комунікації, зауважимо, що кожен мовець має на меті досягти запланованого ним прагматичного ефекту, привернути увагу до форми своєї мови. Напр.: *«Проте автори визнають, що масштабні епідеміологічні дослідження – такі як їхнє – не можуть повністю виключити існування САР (сезонного афективного розладу) через його ймовірну рідкісність. Це як шукати золу в копиці сіна, і, не знайшовши її, дійти висновку, що голок не буває взагалі»* (<https://kunsht.com.ua/articles/zymova-depresia-koly-temno-za-viknom-i-na-dushi>).

Спостережено, що індивідуально-авторські одиниці виконують у медійних текстах одночасно й експресивну, естетичну й оцінну функції. На цьому повинен наголошувати викладач під час стилістичного аналізу тексту й використаних у ньому мовних одиниць. Потрібно також підкреслити їхню важливу композиційно-конструктивну й архітектонічну роль, адже журналісти часто використовують трансформ у ролі заголовка статті, завершують ним, або вживають його в ліді, врззі, ендінгу. Напр., у висновках журналістської статті використано натяк на відомий вислів *«Але на міжнародній арені бути в ролі, даруйте, «шмаркатих хлопчиків» також не гоже. Україна має консолідувати справжніх союзників, відданих і конкретних, для яких все-таки «істина дорожче»* (<https://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/hto-zh-komu-platon/>). А сам матеріал побудований на обігруванні змісту крилатого вислову *Платон мені друг, але істина дорожче*. Заголовком статті є трансформований крилатий вислів *«Хто ж кому Платон?»*. Кінцівка набуває особливої ваги в разі творення за принципом стилістичного прийому кільцювання.

Завдання 1. З'ясуйте, для чого вжито фразеологічні одиниці в поданих реченнях, проаналізуйте стилістичні функції використаних одиниць, поясніть їхнє значення. Використайте їх під час написання нового інформаційного чи аналітичного журналістського матеріалу (замітки, статті, репортажу, коментаря, рецензії тощо).

1. Війна в глухому куті. Що таке стратегія виснаження і чому великі країни програють затяжні війни <https://www.pravda.com.ua/articles/2024/12/19/7489042/> 2. «...звинувачений не став спокушувати долю і відбув світ за очі ще до вердикту Верховної Ради» (Україна молода). 3. «Можна тільки уявити, яким промиванням мізків виконавчій владі з боку ортодоксальної лівої частини Верховної Ради стане втаємничене збіговисько» (Україна молода). 4. «Фальшивомонетники **взяли на мушку** сільського трудівника» (Сільські вісті). 5. «У даному разі **гріш ціна в базарний день** тому, як саме «продувся» потомствений священик Афанасій (який з нього в біса Опанас? – авт.) Булаков, що народився в селі Байтичі Брянського повіту Орловської губернії – теперішній Жирятинський район Брянської області» (<https://ukrreporter.com.ua/golovne/deshho-pro-muzej-lyutogo-ukrayinofoba-rozdumy-pysmennyka.html>). 6. *«Але це не так, бо в тексті звіту його автори **перевертають все догори дригом** і вимагають доказів «природного» походження вірусу»* (<https://kunsht.com.ua/articles/nevyvcheni-uroky-kovidu-pro-shcho-naspravdi-hovoryt-zvit-konhresu-ssha>).

Завдання 2. Виписуйте із медійних текстів десять речень з трансформованими крилатими висловами в ролі заголовків. Запишіть традиційні форми висловів із поясненням їхнього значення. Яка особливість утворення трансформів?

Завдання 3. Схарактеризуйте структуру поданих мовних одиниць. Творчо змініть подані власне фразеологізми, прислів'я, приказки та крилаті вислови, використовуючи основні способи структурно-семантичної трансформації. З двома-трьма новоствореними одиницями на вибір складіть діалоги.

Зразок: Що посієш, те й пожнеш. – Чим посіємо, тим і пожнемо. Краса врятує світ. – Краса врятує світ. Але не цей. Хто з мечем до нас прийде, той від меча й загине. Хто без меча до нас прийшов... Той ні з чим і пішов? Фінанси співають романси. – Романси у виконанні фінансів стали вже традиційними. Робота не вовк – в ліс не втече. – Робота не вовк – із лісу не прибіжить. Хліб наш насущний. – Бюджет наш насущний. Руку тягни. – Рука канцлера вже не здатна дотягнутися.

1. Аж волосся дибки стало; багатіти думкою; вилами по воді писано; вітер у голові; вивести на чисту воду; грати очима; заварити кашу; мати голову на плечах; на свою голову; іскри з очей сиплються; не лишити каменя на камені; гроші пускати за вітром; виплисти на поверхню; стріляти словами; тримати руку на пульсі; знімати останню сорочку.

2. Байдуже ракові, у якому його горщику зварять. Борода не робить мудрим чоловіка. Видно пана по халявах. Година вранці варта двох увечері. Дарованому коневі в зуби не заглядають. Де коротко, там і рветься. За дурною головою і ногам нема спокою. Згадала баба, як дівкою була. Знов за рибу гроші. І стіни мають вуха. Крутить, як циган сонцем. Ліс рубають – тріски летять.

3. Час розкидати каміння; Кожен – коваль своєї долі; А живуть століття після смерті Ті, що роблять те, чого «не можна»; Добрий початок – половина діла; Не святі горшки ліплять, а прості люди; Не судить і судимі не будете; Час – це гроші; Не хлібом єдиним...; Бути чи не бути; Гордіїв вузол; Вовк в овечій шкурі; Один у полі не воїн; Крапля камінь точить; Істина у вині.

Завдання 4. Напишіть есе на тему «Хотіли свободи слова? Затуляйте вуха!», використовуючи творчо модифіковані фразеологізми.

Завдання 5. З'ясуйте, чи є контекстуально доцільними використані трансформовані стійкі сполучення слів. Запишіть їхню традиційну форму, проаналізуйте стилістичні функції, визначте прийом структурно-семантичної трансформації.

1. «Антарктична наруга, або пінгвіни не винні: що відбувається з антарктичною наукою і чи потрібна вона нам?» (<https://kunsht.com.ua/articles/shcho-vidbuvayetsia-z-antarktychnoiu-naukoiu-i-chy-potribna-vona-nam>). 2. «Бачили очі, кого обирали – тепер дивіться крізь пальці» (Урядовий кур'єр). 3. «Великі гроші викинули на вітер, що гуляє в голові нашого начальника» (Молодь України). 4. «Грозою в парламентському повітрі запахло ще до початку засідання» (Україна молода). 5. «Американський Геракл у мексиканських авгієвих стайнях» (Україна молода). 6. «Тобто люди, професійні навички яких тепер не такі затребувані чи яких дратує наплив іноземців в їхні країни, або ж тих, хто сумує за «сильною рукою» держави тощо» (<https://kunsht.com.ua/articles/obicyanki-cyacyanki>). 7. «Тіні (не)забутого месенджера. Як в Україні (вкотре) забороняли телеграм» (<https://kunsht.com.ua/articles/tini-ne-zabutoho-mesendzera-ia-k-v-ukrayini-vkotre-zaboroniali-telehram>).

Завдання 6. Запишіть власний початок двох запропонованих Вами теле- або радіопрограм про студентське життя, використовуючи трансформовані стійкі сполучення слів.

Завдання 7. Проаналізуйте заголовки, заголовкові комплекси й підзаголовки, дібрані з українських ЗМІ, з погляду виразності, лаконічності, специфіки вживаних мовних засобів. Чи відповідають вони основним вимогам до заголовків?

1. Музика річок. Як українці використовують мистецтво, щоб аудіально подорожувати Європою. 2. Забудова на забудові. Хто з очільників Києва виявився найбільшим ворогом столиці? 3. Секрети «відкритого неба»: що змінить та чим загрожує авіаційна угода з ЄС. 4. Всі обвинувачені по «справі Шеремета» в залі суду – вершители Феміди вивчають докази захисту. 5. Міжнародний тероризм: Україна обурена взяттям в заручники спостерігачів ОБСЄ в Горлівці. 6. Він вам не Вова. Як Зеленський готується вдруге балотуватися в президенти. 7. Пропаганда в ЗМІ: хто бреше? Кому вірити? 8. Мер Черкас поклав око на комунальну власність у центрі міста. 9. Темна конячка вималювалася як можливий переможець «жирного тренду». 10. Дурних немає, коли є спільний інтерес в оновленні доріг і відновленні взаємовигідної співпраці. 11. Скажи мені, на кого ти підписаний, і я скажу тобі, хто ти. Адже нашу реальність сьогодні формують стрічка, яку ми гортаємо в інстаграми або фейсбуці. 12. Теорія життєвих сценаріїв: уривок з книжки «Гора з плечей. Як виявити і подолати 13 психологічних заборон».

Висновки. Отже, найрізноманітніші авторські трансформації фразеологізмів виправдані стилістично. Їх уживають творчі особистості, майстри журналістського, художнього слова, непересічні автори задля оновлення, відсвіження образу усталеного вислову, збільшення експресії, появи нових конотативних значень, введення гумористичного чи сатиричного, оцінного елементу, каламбурного обігрування його. Зазначене вище вимагає від викладача копійної роботи: навчити студентів самостійно здійснювати стилістичний аналіз фразеологічного складу текстів, усвідомлювати значення фразеологізмів і їхньої стилістичної ролі в традиційній і трансформованій формі. Перед цим студенти повинні навчитися інтерпретувати й оцінювати різностильовий та різножанровий текст з позицій стилістики, естетики, індивідуалізації авторського мовомислення, сучасного фразетворення, з погляду розмиття стильових перегородок, активного вживання оновлених образних засобів, емоційно-експресивних одиниць.

Література:

1. Азарова Л. Є., Радомська Л. А., Горчинська Л. В. Формування мовної компетенції студентів під час вивчення фразеології в курсі української мови за професійним спрямуванням. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 26. Том 2. С. 9 – 15. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/21/part_1/21-1_2022.pdf.
2. Білявська Т. М. Формування мовної компетентності майбутніх учителів початкової школи (фразеологічний рівень). *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 41. Т. 1. С. 84 – 87. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/41/part_1/41-1_2021.pdf.
3. Кочукова Н. І. Трансформовані словосполучення в мові української преси: На матеріалі української преси кінця XX – початку XXI ст. К.: Університетське видавництво «Пулсари», 2005. 165 с.
4. Скрипник Н. І. Формування мовленнєвої компетентності майбутнього педагога у процесі вивчення української фразеології. *Закарпатські філологічні студії*. 2020. Вип. 13. Т. 1. С. 112–116. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/13/part_1/24.pdf.
5. Яцьків Н. Ю. Здобутки сучасної української фразеології у контексті новітніх парадигм лінгвістичних досліджень. *Міжнародний науковий вісник*. Ужгород. 2014. Вип. 8 (27). С. 253–262. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/9913/1/40.pdf>.

References:

1. Azarova L. Ye., Radomska L. A., Horchynska L. V. Formuvannya movnoyi kompetentsiyi studentiv pid chas vyvchennya frazeolohiyi v kursy ukrayins'koyi movy za profesijnym spryamuvannyam. *Zakarpats'ki filolohichni studiyi*. Vyp. 26. Tom 2. S. 9 – 15. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/21/part_1/21-1_2022.pdf. (Formation of students' language competence while studying phraseology in the course of Ukrainian for professional purposes).
2. Bilyavska T. M. Formuvannya movnoyi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv pochatkovoyi shkoly (frazeolohichnyy riven'). *Innovatsiyna pedahohika*. 2021. Vyp. 41. T. 1. S. 84 – 87. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/41/part_1/41-1_2021.pdf. (Formation of Language Competence of Future Primary School Teachers (Phraseological Level)).
3. Kochukova N. I. Transformovani slovospoluky v movi ukrayins'koyi presy: Na materialy ukrayins'koyi presy kintsya XX – pochatku XXI st. K.: Universytets'ke vydavnytstvo «Pul'sary», 2005. 165 s. (Transformed word combinations in the language of the Ukrainian press: On the material of the Ukrainian press of the late XX – early XXI centuries).
4. Skrypnyk N. I. Formuvannya movlennyevoyi kompetentnosti maybutn'oho pedahoha u protsesi vyvchennya ukrayins'koyi frazeolohiyi. *Zakarpats'ki filolohichni studiyi*. 2020. Vyp. 13. T. 1. S. 112–116. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/13/part_1/24.pdf. (Formation of the future teacher's speech competence in the process of studying Ukrainian phraseology).
5. Yats'kiv N. Yu. Zdobutky suchasnoyi ukrayins'koyi frazeolohiyi u konteksti novitnikh paradyhm lnhvistychnykh doslidzhen'. *Mizhnarodnyy naukovyy visnyk*. Uzhhorod. 2014. Vyp. 8 (27). S. 253–262. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/9913/1/40.pdf>. (The achievements of modern Ukrainian phraseology in the context of the latest paradigms of linguistic research).